

Více než polovina českých firem přiznává, že náklady na energie mohou ovlivnit výši firemních investic

2.8.2024 - | Hospodářská komora ČR

Ceny energií představují pro české firmy významnou položku, ovlivňují mj. jejich schopnost investovat. Ačkoliv až tři čtvrtiny firem vyšší cenu energetických vstupů přenášejí do cen, většinově firmy zvýšené náklady do cen nepromítají v plné výši.

Náklady na energie představují pro české podnikatele významnou položku. Podle šetření Hospodářské komory jen pro pětinu firem podíl nákladů na energie na celkových nákladech v roce 2023 odpovídal méně než 3 %. „Je to zajímavé zjištění v kontextu tzv. dočasného krizového rámce EU. Ten zjednodušeně klasifikoval jako energeticky náročné ty firmy, u nichž náklady na energie převyšují 3 % celkových nákladů,“ komentuje výsledky průzkumu Zuzana Krejčířiková, předsedkyně Energetické sekce HK ČR.

Šetření Hospodářské komory tak potvrdilo, že česká ekonomika je vysoce energeticky náročná. Pro mnoho firem ale intenzita energetické náročnosti (tj. množství energie spotřebované na jednotku ekonomického výkonu) představuje ještě zásadnější problém. Bezmála 30 % respondentů totiž na energie vyčleňuje i více než 10 % celkových nákladů.

„Význam nákladů na energie v celkovém objemu nákladů až tolik nesouvisí s velikostí firmy, určujícím faktorem je zde spíše ekonomická činnost, které se firma věnuje,“ uvádí Lenka Janáková, ředitelka Odboru legislativy, práva a analýz HK ČR. Náklady na energetické vstupy například v odvětví ubytování, stravování a pohostinství převyšují 15 % u více než 43 % respondentů z tohoto odvětví. Naopak ve stavebnictví více než dvě třetiny firem uvedly, že jejich náklady na energie nepřevyšují 5 % celkových nákladů.

Navýšení cen pro spotřebitele?

Průzkum Hospodářské komory se dále zabýval tím, jak respondenti prudký nárůst cen řešili: jestli změny nákladů propisali do svých cen, případně zda je financovali na úkor svého zisku nebo rezerv. Ukázalo se, že tři čtvrtiny firem vyšší cenu energetických vstupů přenášejí do cen své produkce. „Firmy nicméně ve většině zůstaly opatrné a promítaly zvýšené náklady do svých produkčních cen pouze částečně s ohledem na zachování konkurenceschopnosti své produkce, takto postupovalo na šedesát procent respondentů,“ upřesňuje Lenka Janáková.

Firmy čelící vyšším nákladům na energetické vstupy volily různé přístupy k řešení situace. Jen 14,1 % z nich se rozhodlo promítnout zvýšené náklady plně do svých cen. Mikro a malé firmy častěji pokrývaly zvýšené náklady z vlastních zdrojů; přibližně čtvrtina z nich volila tento přístup. Velké firmy oproti tomu častěji využívaly dotační prostředky k řešení vysokých nákladů na energie, ale i mezi nimi byl tento přístup relativně vzácný a zvolilo ho jen 3,1 % velkých firem.

Reakce na zvýšené náklady energie

Ceny energií a investice

Průzkum Hospodářské komory potvrdil, že náklady na energie zásadně vstupují do hospodaření

firmy. Ovlivňují tak například schopnost firmy investovat. To se týká většiny firem zapojených do šetření. Pouze 19,1 % respondentů uvádí, že výše nákladů na energie nemá na rozvoj firmy žádný vliv. Více než polovina firem (55,2 %) přiznala, že výše nákladů na energie má vliv na jejich rozvoj, ale stále jim dovolí omezeně investovat – rozšiřovat výrobní kapacity, vstupovat na nové trhy, investovat do nových technologií apod. Část firem (15,5 %) uvedla, že v důsledku vysokých cen energií, kvůli kterým nezbývají prostředky na investice, dochází ke stagnaci firmy. 4,3 % respondentů pociťuje, že jejich pozice na trhu se zhoršuje, a u 3,8 % dokonce hrozí, že budou nuceny ukončit svou podnikatelskou činnost. Dohromady tak u bezmála čtvrtiny (23,6 %) firem zapojených do šetření náklady na energie negativně ovlivňují další růst firmy.

S vysokými cenami energií se dobře vyrovnaly firmy působící ve stavebnictví, z kterých zhruba 43 % uvedlo, že výše nákladů na energie na rozvoj firmy nemá žádný vliv, což souvisí s nižší vahou nákladů na energie v jejich celkových nákladech. Podobných výsledků dosáhly také velkoobchod a maloobchod (30,9 % firem) a informační a komunikační činnosti (32,1 % firem). Naopak například firmy v ubytování, stravování a pohostinství se častěji nachází v situaci, kdy náklady na energie ohrožují jejich existenci (10,3 % firem z tohoto odvětví).

Vliv výše nákladů na energie na rozvoj firmy

Šetření HK ČR: energie

Hospodářská komora ČR vedla v dubnu 2024 šetření, jehož cílem bylo získat od členů bližší informace o současných energetických potřebách firem, nákladech na energie a plánovaných budoucích investicích. Celkem na anketu odpovědělo 738 respondentů, mezi kterými jsou zástupci mikro, malých, středních, ale i velkých firem působících v různých odvětvích ekonomiky napříč všemi kraji České republiky.

<https://www.komora.cz/blog/aktuality/vice-nez-polovina-ceskych-firem-priznava-ze-naklady-na-energie-mohou-ovlivnit-vysi-firemnych-investic>